

hladni prema organizatornom gibanju na pr. križarske omladine kod nas, dosta bi učinila. I mi ništa drugo ne želimo, nego da taj uspjeh poluči. A osim toga želimo, da svećenstvo uvidi, e nije nužno, da se suprotstavlja želji svoje omladine za križarskom organizacijom, ako je možda njegova lična sklonost uperena, tko zna s kojih razloga, k organizaciji nekoga drugoga tipa. Ima lijepih dokaza za ispravno shvaćanje svećenstva i u tom pogledu. Čast im! Valjalo bi međutim dobro prisluhnuti kucaju bila naše seoske i gradske omladine, pa prihvatiti ono, što omladina danas traži i što je naročito zanosi. Dakako, uvijek u okviru katoličkih organizacionih načela i metoda.

S druge strane ne bi bilo nipošto uputno, da se netko iz oduševljenja, što staleška podjela u Belgiji pokazuje osobite uspjehe, tako zagrije za tu podjelu, pa da je na svaki način nastoji po što po to i kod nas provesti. Najprije se ne smije smetnuti s uma, da se kod nas po selima, pa i po manjim trgovištima kao što su na pr. Đakovo, Valpovo, Vel. Gorica i slična mjesta, ne može praviti razlika između seljačke i obrtničke omladine. Svi ti obrtnici su ujedno i zemljoradnici, pa su im interesi, kulturni vidici, zanimanje i težnje posve jednake. Pitanje je zatim, da li je u našem ambijentu neprovedivo ili odiozno, kad bi na pr. jedna opća omladinska organizacija imala svoje sekcije: seljačku, obrtničku, radničku i dačku? Možda bi to kod nas išlo posve dobro, čak možda i ide?

To je također potrebno naglasiti. Ako nam je živa i prava želja za stvarnim uspjehom, u ovim i ovakvim prilikama, u kakovim živimo, — a to se ne smije pustiti s vida! — onda se svaka ideja može, a ja bih rekao i mora ponešto prilagoditi našim prilikama. Naročito, kad su i ovako uspjesi očigledni.

A. Ž.

Vannutelli Primo: De Presbytero Joanne apud Papiam, Torino 1933.

Auktor je poznat sa svojim brojnim radovima na biblijskom polju; bavi se Starim i Novim Zavjetom. Ovom raspravom o odlomku Papijevih spisa, koji su se vrlo mršavo sačuvali kod Euzebija u crkvenoj povijesti, knj. III., gl. 39., član 3.—4. ispituje onog drugog Ivana, koji se spominje pod imenom prezbitera. Isključuje, da bi to bio sv. Ivan apostol i evanđelist. Da to dokaže, iznosi značenje riječi prebiteros u Novom Zavjetu, kod apostolskih Otaca i napose kod sv. Ireneja. Zaključuje, kako sva navedena mjesta po nazivu prezbiter označuju uvijek i samo starije i časnije ljude u crkvi. Nijednog mjesta nije našao, gdje bi se tim naslovom označivalo Apostole. Detaljno ispituje četiri mjesta i sve dokumentira klasičkim argumentima. Ali na žalost nije iznio ništa, što bi pitanje pomaklo naprijed od onog, što se iznosilo već prije. Ne mogu kazati, je li naumice, ali činjenica je, da nije ni pokušao ispitivati i tumačiti naslove 2. i 3. Ivanove katoličke poslanice, gdje se sam Apostol u naslovu naziva ho presbiteros. Protivnici ovog mišljenja argumentiraju baš time i dovode u sumnju katoličke Ivanove poslanice ili apostolicitet Ivanov u Papijimu fragmentu.

Dr. Nikola Žuvić.

Charles F. Jean: La bible et les récits babyloniens, Paris 1933. izašlo u zbirci »La vie chrétienne, str. XV+347.

Autor je poznati šumerolog po već objavljenim djelima, koja je štampao kod Gabalde i kasnije kod Geuthnera. Sva su djela od velike važnosti za biblicistu i orijentalistu (šumerologa) napose, jer je u početku iznosio sistematski historiju, literaturu, posebno religioznu, pa jezik i napokon tekstove pisane klinovim pismom, kako ih nalazi u muzeju Louvre u Parizu i British Museumu. Ova knjiga sadržaje mnogo više nego li bi se očekivalo prema samom naslovu. Charles pravi paralele između tekstova Starog Zavjeta i čitave literature šumersko-akadske. Sve, i jedna i druga literatura pisana je semitskim duhom. Zbilja iznosi analogije, koje nas zadržavaju. Upotrebljava dokumente sve do trećeg stoljeća prije Krista. Nemoguće je u kratkoj recenziji da iznesem sve, pače niti sadržaj, koji je prebogat. Razdjelio je sve u sedam poglavlja i u njima obrađuje: period početni, doba Hamurabijevo, epohu El-Amarna, vijek Izraelaca, biblioteku Asurbanipala, Izraelce u Babilonu i napokon pod grčkom vlašću. Pripominjem napose, da obrađuje nalaz u Asurbanipalovoj biblioteci, kad govori o epskoj književnosti s razloga što je dr. Nikolić preveo na hrvatski ep (bolje bi bilo nazvati epopejom) Gilgameš. Charles neke stvari naglašava i ističe, pače otvoreno priznaje, kako su mnoge stvari jednake i kod Šumeraca (Akadaca) i kod Židova, jer postoje jednake vrste literature kod obojih naroda. O dvostrukom potopu u babilonskoj mitologiji i legendama kao i u Bibliji, pa zakonima Hamurabijevom i Mojsijevom i drugim stvarima govori opširno. Ali uza sve to vjerski je sadržaj u jednoj i drugoj literaturi različit. Kod Židova čisti i samo monoteizam, premda s mnogo antropomorfizama, dočim kod Babilonaca grubi politeizam. U Babiloniji su svećenici vračari i otgonetaju budućnost po crijevima žrtava, po životinjama i specijalnim zakonima astrologije. U Izraelu je pleme Levijevo isključivo posvećeno Bogu, zabranjuje se strogo sujevjerje i prorocima objavljuje Bog i budućnost i daje naredbe u svrhu vjersko-moralnog života. Knjiga je nada sve dokumentirana. Izvršno pomagalo svima, koji se bave sv. Pismom kao i historijom istočnih religija.

Dr. Nikola Žuvić.

B. Botte: Grammaire grecque du Nouveau Testament, Paris 1933, str. VIII+87.

Iza kako je sv. Crkva naredila, da se u teologijama uči posebno grčko-biblijski jezik (Pijo X. Litt. Apost. »Quoniam in re biblica« od 27. lili. 1906. tačka X. i XVI., još prije Lav XIII. u »Providentissimus Deus«, Pijo XI. u »Deus Scientiarum Dominus« zajedno s hebrejskim) počeli su filozofi i s katoličke strane više gajiti ovaj jezik. Navlastito je tim još veća potreba, jer srednja škola jedva uputi u najnužnije početke. Tako po strani tako kod nas. Botte je profesor u benediktinskom skolastikatu, pa osjeća taj nedostatak kod svojih slušača. I najprije radi njih, zatim da posluži i drugima ujedno, izdaje svoju kratku gramatiku. Odgovor je mnogima, koji ne shvaćaju važnost grčkog jezika, napose biblijsko-grčkog, jer misle, da mogu nesmetano čitati sv. Pismo u originalu grčkom, ako su učili koju godinu grčku gramatiku. Samo ambiciozniji slušači uz veće nastojanje i studij uspijevaju, da prisposobljavaju klasičke oblike sa onima u kojneju. Ragon je mnogo prije izdao gramatiku grčku i ovu slijedi Botte, pače i sami brojevi upućuju na Ragona. Primjeri, koje donosi su točni i dobri, doka-